

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Пряшівський університет (м. Пряшів, Словаччина)
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України
Науковий університет імені Етвеша Лоранда (м. Будапешт, Угорщина)
Вища лінгвістична школа (м. Ченстохова, Польща)
Інститут педагогіки і психології
Університету імені Яна Кохановського в Кельціх (Польща)
ВСП «Гуманітарно-педагогічний фаховий коледж МДУ»
Мукачівського державного університету**

**ОСВІТА І ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ
ФАХІВЦІВ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ**

**Збірник тез доповідей
за матеріалами VI Міжнародної науково-практичної
конференції 27-28 жовтня 2022 року**

**Україна, Мукачево
27-28 жовтня 2022 р.**

УДК 37:378.011.3-057.4:316.476(477:4)(043.2)

О – 72

Рекомендовано до друку Науково-технічною радою
Мукачівського державного університету
(Протокол № 9 від 21 листопада 2022 р.)

Рецензенти:

Хомич Лідія Олексіївна – доктор педагогічних наук, професор, заступник директора з наукової роботи, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України (м. Київ);

Стахів Марія Олексіївна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри початкової та дошкільної освіти, Львівський національний університет ім. Івана Франка.

Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції: збірник тез доповідей VI Міжнародної науково-практичної конференції, 27-28 жовтня 2022 р., Мукачево / Ред.кол.: Т.Д. Щербан (гол.ред.) та ін. – Мукачево: Вид-во МДУ, 2022. – 317 с.

ISBN 978-617-7495-48-1

У збірнику представлено тези доповідей учасників VI Міжнародної науково-практичної конференції «Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції». Учасниками конференції запропоновано до обговорення проблеми розвитку загальноосвітньої та вищої школи, освіти дорослих та професійної активності фахівців.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів, які займаються проблемами національної освіти в умовах інтеграції в європейський і міжнародний освітній простір.

Редакційна колегія: Щербан Т. Д. – д.психол.н., професор (голова), Гоблик В. В. – д.е.н., професор, Товканець Г. В. – д.пед.н., професор; Кобаль В. І. – к.пед.н., доцент; Горват М.В. – к.пед.н., доцент, Мочан Т.М. – к.пед.н., доцент, Фенчак Л. М. – к.пед.н., доцент.

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікацій.

© Мукачівський державний університет, 2022

ШУТІЙ М.В., ЛАЛАК Н.В., ЗНАЧЕННЯ ТРАДИЦІЙ ТА ЗВИЧАЇВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ У ФОРМУВАННІ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ПОЗИЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ	311
ЮШИН С.О. ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ КЕРІВНИКА НА ЗАСАДАХ ВРАХУВАННЯ ПОПЕРЕДЖЕНЬ З АФОРИЗМУ ГІППОКРАТА	313
ЯЦЕНКО І.В., ІВАНИЦЬКА О.С., ЯЦЕНКО П.І. СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНИХ ЛІКАРІВ-СТОМАТОЛОГІВ	315
ВЛК Н.В., ГАЛА М.М. МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ УКРАЇНИ З КРАЇНАМИ ЄВРОПИ В ГАЛУЗІ ОСВІТИ	318
БРИЖАК Н.Ю., КОМАР О. В., ПОНОМАРЕНКО Ю.С., ПЕДАГОГІКА ПАРТНЕРСТВА У КОНТЕКСТІ НУШ	320
БРИЖАК Н.Ю., РОСАДА Д.А., ЗМІСТ ТЕРМІНОПОНЯТТЯ «ІНТЕРАКТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ»	322
ЗОРІВЧАК М.В., МАЙБОРОДА І. Е. ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНЕ МИСТЕЦТВО УКРАЇНИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ПАТРІОТИЧНОГО ПОЧУТТЯ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	324
САВКА Я.А., МАЙБОРОДА І.Е. ВИКОРИСТАННЯ ІГРОВИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ В ПРОЦЕСІ РОЗВИТКУ ХУДОЖНЬО-ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА	326

безнадії та апатії; нам потрібно щось більше, ніж ми самі, щоб ми могли служити йому в новому, природному, емпіричному». При цьому він вказував, що лише особистості, які здатні до «самоактуалізації (ті, хто досяг високого рівня розвитку, здоров'я і самореалізації), гнучкі по суті і здатні реалістично підійти і адаптуватися до будь-якої людини і будь-якого оточення (з добрими людьми вони готові поводитися як з добрими, а з поганими – як з поганими)» [8, с. 6; 9, с 29, 37].

Формування особистості керівника – складний процес набуття знань та вмінь у такій мірі, в якій буде відбуватися постійне нарощування його загального сукупного потенціалу без втрати психічного і фізичного здоров'я.

Список використаних джерел

1. Платон. Держава / Пер. з давньогр. Д. Коваль. К.: Основи, 2000. 355 с.
2. Курс для высшего управленческого персонала / Сокр. пер. амер. изд., представленного Прентис-Холлом. – М.: Экономика, 1970. – 807 с.
3. Коменский Я.А. Избранные педагогические сочинения / М.: Гос. учебно-педагог. Изд-во, 1955. 655 с.
4. Адизес, И. Как преодолеть кризисы менеджмента. Диагностика и решение управленческих проблем / Пер. с англ. – М. : МИФ, 2014. – 320 с.
5. Саймон Г. Адміністративна поведінка: Дослідження процесів прийняття рішень в організаціях, що виконують адміністративні функції. / Пер. з англ. – К.: АртЕк, 2001. – 392 с.
6. Песталоцци И.Г. Избранные педагогические произведения. В 3-х т. Т. 2. – М.: Изд-во Акад. пед. наук РСФСР, 1963. – 568 с.
7. Мескон М.Х., Альберт М., Хедоури Ф. Основы менеджмента / Пер. с англ. – М.: Дело, 1998. – 704 с.
8. Маслоу А. Психология бытия / Пер. с англ. – М.: "Рефл-бук" – К.: "Ваклер", 1997. – 304 с.
9. Маслоу А. Мотивация и личность. 3-е изд. / А. Маслоу ; Пер. с англ. – СПб.: Питер, 2010. – 352 с.

ЯЦЕНКО І.В.,
ІВАНИЦЬКА О.С.,
ЯЦЕНКО П.І.

Полтавський державний медичний університет, Україна

СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНИХ ЛІКАРІВ-СТОМАТОЛОГІВ

Входження України до європейської і світової спільноти робить дедалі актуальнішою проблему конкурентоспроможності українських вишів і їхніх випускників. Освіта є стратегічно важливою сферою суспільного життя, оскільки все більш очевидною стає залежність між її якістю та рівнем соціально-економічного розвитку тієї чи іншої країни, інтелектуальним потенціалом нації. Інформаційний вибух другої половини ХХ століття висунув

нові вимоги до будь-яких професіоналів, включаючи фахівців медичної галузі. Передусім виступає проблема формування таких якостей уваги, пам'яті і мислення, які дозволяють здобувачу освіти самостійно засвоювати інформацію, що постійно оновлюється, а також розвитку таких здібностей і навичок, які, забезпечили б йому можливість не відставати від прискореного науково-технічного прогресу і після завершення освіти. Вирішення поставлених завдань значною мірою пов'язані із запровадження сучасних освітніх технологій, які мають бути орієнтовані на індивідуалізацію та варіативність освітнього процесу [1]. Існуючи на сьогодні сучасні освітні технології мають різні напрями. Серед них особливої уваги, на нашу думку, заслуговують інформаційно-комунікаційна технологія, ігрова та проектна технології, а також технологія розвитку критичного мислення.

Інформаційно-комунікаційна технологія – це сучасні системи управління навчальним процесом, відкритий простір інформаційних джерел, інструменти сформованої інформаційної діяльності, середовище інформаційної підтримки навчального процесу, гнучкий розклад занять. Сучасні персональні гаджети та комп'ютерні програми дозволяють поєднувати текстову, звукову, анімаційну та візуальну форми представлення інформації. Наприклад, безумовним позитивним аспектом використання навчальних мультимедійних презентацій та інтерактивних дошок для студентів-стоматологів є те, що вони дозволяють належним чином унаочнити теоретичний матеріал, викладати новий матеріал жваво та захоплююче. Практичні або лекційні заняття з використанням інформаційних технологій стають динамічнішими, цікавішими, сприяють ефективнішому засвоєнню знань, надають широкі можливості для індивідуалізації та диференціації навчання.

В останнє десятиріччя надзвичайно активно в освітній процес впроваджується використання елементів гри, ігрового мислення, динаміки і механіки комп'ютерних ігор. Гейміфікація в педагогічній практиці – це створення певних умов для досягнення завдань, моделювання спеціальної ігрової реальності зі своїми внутрішніми законами (рольові ігри, ділові ігри, організаційно-діяльнісні ігри тощо). Тут студент на певний час стає «не собою», приймає роль, діє, виходячи з обраної або даної йому ролі, а не із власних бажань. В умовах ігрових ситуацій, спрямованих на відтворення й засвоєння суспільного досвіду, формується й удосконалюється самоуправління поведінкою. При цьому ігровий сюжет допомагає активізувати навчальний процес, засвоювати низку навчальних елементів, підхід до здобувачів освіти у навчанні стає делікатним і диференційованим.

Наступний спосіб покращення якості освітньої діяльності, який вже надзвичайно гарно зарекомендував себе, є метод проектів. Даний метод у навчальному процесі покращує ефективність засвоєння та усвідомлення знань суб'єкта навчання, сприяє формуванню у здобувача освіти умінь працювати з інформацією, аналізувати, систематизувати, узагальнювати, встановлювати асоціації з раніше вивченим, робити висновки, висувати ідеї, знаходити варіанти розв'язання проблеми, передбачати можливі наслідки рішень,

обґрунтовувати власну думку, знаходити компроміс, прогнозувати результати своєї діяльності. Ця технологія передбачає тріаду дій здобувача освіти за підтримки та спрямовуючої функції викладача: задум – реалізація – продукт. Іншими словами, це складання плану, виконання плану, презентація готового продукту. Робота за цією методикою дає можливість розвивати індивідуальні творчі здібності здобувача освіти, більш свідомо підходити до професійного самовизначення. Творча співпраця викладача і студентів під час проектної діяльності забезпечує творчу самореалізацію як викладача, так і студентів, задовольняє їх потреби в самовдосконаленні та саморозвитку; сприяє досягненню високих творчих результатів у процесі навчання.

Розвиток критичного мислення – це тип технології, який допомагає критично ставитися до будь-якого твердження, не приймати нічого на віру без доказів, але бути відкритим новим ідеям. Ця технологія є необхідною умовою свободи вибору, відповідальності за своє рішення. Критичне мислення – це синонім якісного мислення, що спонукає до розмірковування, висловлювання припущень, аргументації правильності власних рішень. Найбільш активно у навчальному середовищі застосовуються такі методи інтерактивних форм організації навчально-пізнавальної діяльності, що дозволяють розвивати критичне мислення, як «Діалог», «Синтез думок», «Пошук інформації», «Коло ідей», диспути, турніри, дебати. Такі методики створюють умови для взаємонавчання, висвітлення одного й того ж процесу з різних точок зору, що сприяє виникненню дискусії.

Таким чином, сучасні вимоги до випускників медичних закладів вищої освіти, які відображені в ключових компетентностях, є реальним та серйозним викликом для викладачів. Роботодавці, наймаючи на роботу спеціаліста, тестують не його інтелект, а компетентність, під якою розуміють здатність критично мислити, приймати адекватні рішення, професійно самовдосконалюватися. Сучасні освітні технології дозволяють суттєво змінити характер взаємодії суб'єктів системи та змінити рівень їх мислення, а також підвищити мотивацію здобувачів вищої освіти до навчальної діяльності та розвинути різні сторони їх особистості.

Список використаних джерел

1. Exploring the effectiveness of technology-based learning on the educational outcomes of undergraduate healthcare students: an overview of systematic reviews protocol / Muhammad Hibatullah Romli, Manraj Singh Cheema, Muhammad Zulfadli Mehat, Nur Fariesha Md Hashim, Hafizah Abdul Hamid // *BMJ Open* 2020; 10: e041153. doi:10.1136/bmjopen-2020-041153